

K O N Y A

HALKEVİ AYLIK KÜLTÜR DERGİSİ

YIL : XII

M A R T 1948

SAYI : 113

Halkevinin 13 Mart 1948 öğretmenler jübilesi münasebetile

Şahabettin UZLUK

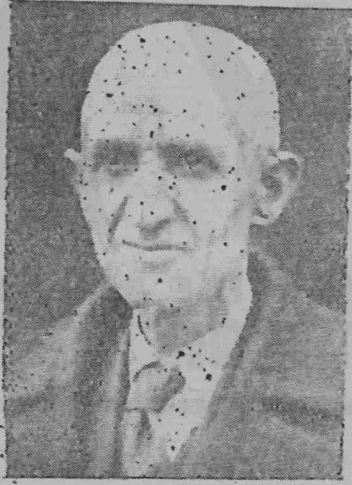
Evimiz, bu anda pek kıymetli huzurunuzla üstün bulduğu ve şeref duyarak kutlamak istediği iftihara lâyık vazifelerinden birini tahakkuk ettirmiş olmakla mes'ut ve bahtiyar bulunmaktadır. Bu büyük şeref hissèsini otuz küsür yıldan beri fasılasız bir suretde hayatını ilim yapmağa ve ilmi yaymaya hasretmiş bulunan Konya ilim ve terbiyecilerinden mürekkep gayet zengin bir kaynaktan almış bulunuyor.

Türk topluluğundaki geniş ölçüde üzerimize aldığımız rollerden mühim birisi ilim, fen ve sanat hareketlerini ve bu şubelerin şahsiyetlerini muhite ve halka tanıtmak, aynı zamaada her iki zümre arasında bir mutavassıt rolünü idare etmekle kalmıyarak onları bir birine bağlamak olmaktadır.

Binaenalyh, bu anda siz şerefli insanların evimize bahşettiğiniz büyük övünme ve güvenme mevcudiyetini huzurunuzda itirafa çalışırken, büyük ilim severlerimizin, ilim ordumuzun fedakar insanların yorgunluk göstererek aramızda bulunmaları bir halk ve kültür çatısı olan evimiz ve onun mensupları üzerinde pek tatlı ve unutulmaz bir hatıra bırakmaktadır.

Halkevi adına başta pek kıymetli büyüklerimiz bulunduğuş halde, cumhuriyet ilim ordusunun bu fedakar insanlarını en derin saygı içinde selâmlar ve yüksek başarılar içinde daha bir çok yıllar üstün sevgi ve saygılarıyla aramızda kalmalarını yürekten dilemekliğime pek kıymetli musaadelerini rica ederim.

Evimiz, aynı zamanda bu anmanın yüksek tesirini geçici bir vaziyette bırakmamak için dergisinin mart sayısını yine büyük bir sevgi ve saygı içinde bu aziz hatıraya bağışlamış bulunmaktan pek derin bir sevinç his etmektedir.

Ali Haydar varlık

1304 Yılında Niğdede doğdum. İlk tahsilimi Niğde İlk okulunda yaptım. 1319 Yılında Konyaya gelerek Medrese tahsiline başladım. Arapça derslerini tertip üzere tamamlayup 1332 de İcazetname aldım. Aynı yıl içerisinde 1 - 10 - 1332 de Konya Darülhilafesi İhzarı kısmı Öğretmenliğine tayin edildim. 13 - 3 - 1340 da Darülhilafe lağvedildiğinden Konyada Şehit Sadık İlk okul Öğretmenliğine tayin edildim. Rehberi Hürriyet ve köprü başı ilk okullarında Öğretmenlik yaptım, 1926 Yılında Öğretmen Okulunda açılan kursa iştirak edüp muvaffakiyetle ikmal ettim. 1927 Yılında Koçhisar ilk okul Öğretmenliğine tayin edildim. Koçhisar da on yıl vazife yaptıktan sonra 1937 de Keskin kazası Yahşihan okulu öğretmenliğine tayin edildim. 1938 Yılında Konya Sadırlar ilk okulu Öğretmenliğine naklen geldim. On yıldır bu okulda çalışmaktayım.

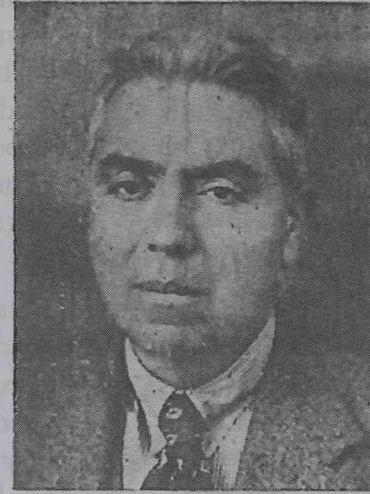
30 Yılı mütecaviz bu kutsi ve nurlu meslekte pürüzsüz ve fasılasız, feragat ve yüzaklığı ile çalışırken manevi haz zevk duyarak milli ve vatanî vazifemi yapmak bahtiyarlığına nail olduğumdan dolayı müftehirim.

31 senelik Öğretmenlik hayatım hep bu güzel memleketin toprakları üzerinde geçmiştir. Konyayı çok severim bu memleketin iktisadi kalkınması için muhtaç olduğu imkânların temini çarelerini salâhiyetli kalemlere bırakarak ben bir öğretmen sıfatıyla kültürel kalkınması ü-

zerinde duracağım.

Konya yüzyıllar boyunca ilimü irfan kaynağı olmuş, şark ve garpte gözleri kamaştıran değerler yetiştirmiş eski bir irfan yuvasıdır. Bugün bile koynunda çeşitli dereceli okulları barındırmaktadır. Fakat ne yazık ki bu okullardan yetişen yarın için pek çok ümitler vaadededen ateşin zekâlar içinde bulunduğumuz imkânsızlık yüzünden sönüp gitmekdedir. Yarının bulucu ve yapıcı elleri istikbâl ve maişetini daha kısa, daha kolay yoldan temin için biran evvel hayata atılmak mecburiyetini duyuyor. Çünkü taşıdığı yüksek kabiliyetleri haiz olduğu basit maddî imkanlarla İstanbul ve Ankara gibi Üniversite şehirlerinde inkişaf ettirmek kudretine malik değildir. Halbuki Konyada bir üniversite kurulacak olursa hem Konyalı gençler ve hemde komşu illerin çocukları bu istedikleri istikbal ve inkişafı temini imkanını ayaklarında bulacakları gibi kurulacak olan bu büyük bir ilim ocağını memleketin manevi kalkınmasına olduğu kadar iktisadî durumu üzerinde de müsbet tesirleri görülecektir.

Kısa bir ifade ile Konya Üniversitesi Konyanın maddî ve manevi durumu üzerir de en büyük yapıcı tesirlerini gösterecek böylelikle hem eski kültür merkezi lalini alacak, hem de yarının imidi olan kıymetleri heder olmaktan kurtulacaktır.

Asım Tabanlı

1301 Yılında Konya'da doğmuştur. Babası Tabanlı oğulları lâkabıyla tanınmış Türkmen Yağcı Ali efendidir.

İlk tahsilini Konya'da bitirdikten sonra Konya Darulmualliminine (Öğretmen akuluna) girmiş ve 1321 yılında bitirmiştir. Kayseri'de iki yıl kadar da Medrese tahsili görüp (Tasavvurat ve Tastikat) a kadar okumuş, buradan ayrılarak öğretmenlik mesleğine intisap etmiştir. Antalya Kaş kazasında iki yıla yakın öğretmenlik yapmış tahsilini ilerletmek maksadıyla İstanbul Darulmualliminine girmiştir. 1929 da burayı da bitirerek Konya Darulmualliminine Tarih ve coğrafya öğretmeni olmuştur. 1333 yılına kadar bunlara ilâveten Elishleri öğretmenliğini de yapan Asım Tabanlı Darulhilâfe Medresesi Elishleri muallimliğinde, Daruleytam ve Öksüz Yurtları müdür muavinliklerinde bir müddet bulunduktan sonra Konya Merkez İlk Tedrisat Müfettişliğine tayin olunmuş 1338 de tekrar konya Darulhilâfe Tarih ve Coğrafya muallimliği vazifesine naklolunmuş ve 1926 da da Erkek muallim mektebi Elishleri muallimliğine atanmıştır. Aynı zamanda Kız Öğretmen okulunun Elishleri muallimliği de kendisine verilmiştir.

1926 yılında Ankara'da açılan (İş prensiplerine müstenit Resim, Elishleri ve San'at Terbiyesi Tedrisat kursu) ile

1929 da Maarif Vekâleti Mektep müzesinde açılan (Tahnît kursu) na iştirak eden Asım Tabanlı bu kurslardan birer şahadetname daha almıştır.

Meslekinde, biraşında başarılı bir insan olabilmek için faydalı olacağını umduğu hiç bir fırsatı kaçırmıyan, talebelerine ve çevresine kendisini sevdirep saydıran değerli öğretmenimiz, değişme geçenlerde görülemeyecek bir feragat ve fedakârlık havası içinde çalışmaktan yılmadığı için zaman zaman Maarif vekâletince maddi ve manevi mükâfatlarla taltif olunmuştur.

Erkek muallim mektebinin lâv'ı üzerine 1935 yılında (Lise Resim öğretmenliğine) tayin edilmiş olan üstadımız halen bu okulda öğretmen bulunmaktadır.

Yukarıda saydıklarımızdan başka daha sekiz on okulda vazifeler almış, hayatını sadece meslekine vakfederek tavsamaz bir enerjiyle çalışmış bulunan sayın öğretmen Asım Tabanlı bu uzun meslek hayatındaki duygularını özetleyen kısa bir yazıyı aşağıya aynen ahyo-ruz:

Öğretmenlik meslekindeki hizmeti otuz yılı aşanlar için Halkevimizin tertiplediği Jübileyi haber aldığım zaman içinde, oldukça uzun bir geçmişin yada gelmesinden doğan bir takım hislerin sıcak ürperişlerini duydum. Bu duygular

gençliğe hasretin acılıklarıyla olduğu kadar, çevresine, memleketine, milletine yetgisi ölçüsünde faydalı olmağa çalışmış bir insanın müsterih kalbinin çarpıntılarıyla, kadirbilir Halkevimizin erkânının ve diğer bu işlerle ilgili bulunanların her türlü taktire değer hareketleri karşısında ruhunun derinliklerinden gelen (Minnet) sesleriyle dopdoluydu. Bu karışık duyguların haz verici havasını teneffüs ede ede: (Bu memleketin iyi kalpli çocukları kendileri için emek harcıyanları unutacak nankörlerden değildir. İşte en belîğ bir misali?..) diye haykırmaktan kendimi alamıyorum.

Evet, 34 yıl?... bir insan yavrusunu (olgunluk) çağının orta yerine götürebilecek, ömrünün meyve toplama mevsimine ve ihtiyarlığın eşğine yakın yerlere iletebilecek 34 yıl. Bu yıllar bir vukuat ve kendi çapında başarı zinciri halinde gözlerimin önünde geçiyorlar. Onları seyretmek, insana hakikaten vazifesini yapmış, halen de aynı zevk ve neş'eyle yapmakta olan bir insanın duyabileceği yüksek zevki veriyor. Bu zevkin tadını bozan tek şey: Her geçen yılın beni bütün varlığımla bağlandığım aziz meslekimden ayrılma acılığıyla yanacağım günlere yaklaştırmakta oluşudur.

Çekirdekten yetişmiş bir meslek adamının, mesleğine veda edeceği günlerin yaklaşmasıyla duyacağı ıstırabı ancak o mertebeye erişmiş olanlar takdir edebilir. Hele bu meslek (öğretmenlik) olunca, duyulacak ıstırap dille tarif edilecek gibilerden olmaz. Zira onda geleceği (Memleket istikbalini) hazırlamanın ılık sevdası vardır ve bu seveda mesle-

kine aşık öğretmenler de öyle bir hastalıktır ki, tedavisi ancak öğretmenlik yapmakla mümkündür. O, maddi ihtiraslardan tamamiye uzaklaşmış, kendini bütün kalbiyle, ruhuyla, varlığıyla benliğiyle memleket istikbalinin aydınlığında yıkanan vazife severlik denizinde kaybetmiştir,

Hayatımda, inanan, İmanının sağlamlığına güvenen bir insanın inandırması kadar kolay bir iş bulunduğunu görmedim. İnandım inanıma güvendim ve iman sahibi yüzlerce öğretmen, yüzlerce insan yetiştirdim. Bunlara biri kız, üçü erkek olmak üzere Yüksek tahsilini ikmal ettirdiğim dört çocuğumu da ilâve edince memnuniyetim büsbütün artmış bulunuyor. Tuttuğum yolda elimden bırakmadığım mütevazı fenerimin mumu sönmek bilmedi; gözlerim kapıncaya kadar da sönmeyecektir. Çünkü o mumun hamuru, Türklüğümün bana verdiği büyük kuvvetle doğruluktan, dürüslükten, vazife aşkından, akli selimden, değişmez ve daima üstün ahlâk ilgilerimizden... yuğrulmuş bulunuyordu. Mayasında bu değerleri taşıyan hiçbir hareketin insanı mahcup duruma düşürmeyeceği, onu daima sevilen, sayılan, hayırla anılan bir insan mevkiine yükselteceği su götürmez bir hakikattir.

Bir öğretmenin vazifesi her şeyden önce (insan yetiştirmektir). Branjına ait bilgiler ikinci derecede kalır. Ben buna inandım ve bu inanımlı bütün çalışmalarımın ağırlık merkezini Atalarımıza lââyık insan yetiştirme heyecanı teşkil etti, aynı heyecanla çalışıyor, aynı yolda sendelemeden ilerlemeğe gayret ediyorum.

Bahire Onat

İsmim Bahire Onat ailem Narputçu Miralay zadeler namile Sivasta maruftur. Bu tarif büyük babamın miralay olmasından mütevellittir. Pederim Hasan Tahsin efendi vefat etmiştir. 1310 tarihinde Sivasta doğdum. Memleketim bulunan Sivasta Ünas okuluna girerek 3 üncü sınıfa kadar terfi ettim. 1322 tarihinde pederimin memur olması dolayısıyla okuldan şahadetname almadan Amasyaya geldim. Ünas okuluna devamla 1325 seneyi imtihanıyesinde şahadetname aldım. Mezun olduktan sonra 1326 senesi 15 Ağustos tarihinde müsabaka imtihanı ile mezkûr okul öğretmenliğine 250 kr maaşla tayin edildim Bir buçuk sene ödev yaptım. Sonra Makamı Mutasarifi-nin işarı Maaarif Vekâletinin tensibi ve emriyle öğretmenlik uhdemde kalmak avdetime kadar maaşımın nısfını almak şartıyla 1327 senesi 1 Şubat tarihinde hükûmet tarafından İstanbul Çapa Kız Muallim okuluna gönderildim. Ana muallim mezunu olarak çıktım. Amasyada açılan Ana mektebi öğretmenliğine 500 kr maaşı aslı ile Teşrinisani 1331 tarihinde işe başladım. Merhum Sivas Valisi Muammer bey tarafından teftiş görerek taktirlerine mazhar oldum. İlâveimemuriyet suretiyle Amasyada açılan öksüz yurdu müdürlüğüne tayin edildim. Maaşıma 200 kr. zam edildi. Bilâhire merhumun Konyaya tayiniyle açılan öksüz

yurdu müdürlüğüne 1000 kr. ş. maaşı aslı ile 1334 tarihinde tayin edildim. Geldim ödevime başladım. Mezkûr yurdun lâğviyle Kız Muallim Tatbikat Başöğretmenliğine tahvili memuriyet ettim. Oradan Şehit Asım. Şehit Muhtar Ana kısmı Birinci ana İkinci ana okulu Başöğretmenliklerinde bulundum. Ana mekteplerinin lâviyle 19 Mayıs Çiftemerdiven İsmet paşa ve halende Köprübaşı okulunda çalışmaktayım. Bu vazifeleri seve seve yaptım Vilâyetin Vekâletinin idarenin teveccühlerini taktirlerini kazandım. Terfiden hiç geri kalmadım. Bu yıl meslek hayatımın 38 inci yılına adım attım. Hayatımın en mes'ut dakikalarını Ana mekteplerindeki geçirdiğim günler teşkil etti. O mini mini bebekler gibi uçan cıvıldaşan öten küçük cici kuşları unutmak mümkün mi. O yavrular ilk terbiyeyi ana kucağında alıyorlar okul disiplinine küçük yaştan alışıp her dersi oyun hikâye şeklinde öğrenmeleri uymaları şakır şakır bahçelerinde ötmeleri kendilerini sevdirmeye vesile oluyordu. Sık sık müsamere yapmaları anne ve babaların halkın zevkini okşıyor evlâtları üzerinde silinmez bir çizgi uyandırıyordu. 38 sene deyipte geçmiyelim. Öm'ümün çoğu mukaddes mesleğimin uzun yılları içinde gömülüdür. Bu uzun yılların çok çabuk geçtiğini anlıyorum. Sanki 38 gün kadar hökmü var diye-

ceğim meslek hayatımın her an tatlı ve heyecanlı günleri içinde ve halen küçüklerin temiz cıvıltıları bana verdiği heyecanı hiç bir şey vermiyecektir mesleğimin temiz asil duyguları içinde hayatımın içinde hayatımın son günlerini yaşamaktayım. Meslek temiz olduğu için beni kendine uzun yıllarca bağlamıştır. 38 senelik tecrübem bana şunu anlattı. Oda şu: çocukları sevmek ödevimi sev-

mek ödevime ve yavrulara hakikî bir ana sevgisiyle bağlanmak mesleğime karşı aşkım ölünceye kadar bakidir. Mesleğim çok mukaddestir. 38 seneye giren öğretmenlik hayatımda aldığım zevki tarif etmek imkânını kendimde bulamadığım için bu hayatı bu mesleğe feda edeceğimi ant içer bilhassa Konya'nın halkına saygılarımı sunar halk evini ve halkı selâmlarım. Efendim.

İbrahim Demirtaş

1308 - 1892 senesinde Konya'da doğdum. İlk tahsilimi ikmalden sonra «6» yıl medresede tahsil ve «327» yılında Konya Muallim mektebine kayıt ve dört senelik diploma aldım. 1331 yılında birinci cihan harbine makineli tüfenk ihtiyat zabıtları olarak iştirâk ettim, Dört yıl harpte bulundum.

«1336» yılında öğretmenlik mesleğine girdim. 1337 de İstiklâl savaşına iştirâk ettim. Haymana - Dumlupınar harplerinde bulundum ve mülâzımı evvelliğe terfi ettim. Millî savaşın sonunda terhis

edildim, mesleke avdet ettim.

1925 - 1926 da Ziraat Bankasında İkrizat işinde «19» ay çalıştım. 1927 yılında tekrar mesleke girdim ve bu güne kadar öğretmenlik meslekindeyim. Ziraat Bankasındaki hizmetim hariç «31» yıla yakın devlet hizmetinde bulundum. Öğretmenlik ettiğim okullar sırasıyla aşağıda gösterilmiştir. Merkez Aziziye İlkokulu «Şimdiki Köprübaşı okulüdür», Akif Paşa, Rehberi hürriyet, İsmet paşa, Şehit Sadık, Cumhuriyet, Akifpaşa ve tekrar Akifpaşadır.

Mustafa Çamlı

Konyanın Kasap Sinan mahallesinde 307 tarihinde doğdum.

İlk tahsilimi Müfti Çeşmesi ilkokulundan 23 - Haziran - 321 tarihinde şehadetname almak suretile ikmal eyledim. Yedi yıl kadar Hususi Arap ve Farisi ders aldım - 327 yılında Konya Darul mualliminine girdim, Dört yılı tamamladıktan sonra 330 - 331 senei dersiyesi imtihan umumisinde pekiyi derecede şehadetname ahzine istihkak kesb eyledim. seferberlik ilân edilmiş olmağla emsalimlisilli ihtiyat zabıt namizedi talimgâhına sevk olundum. 25 - Haziran - 331 de Talimgâha kayıt ve 1 - 10 - 331 de neşetle orduya dahil oldum. Çanakkale, Kafkasya, İran Cebhelerinde ihtiyat zabiti olarak bulundum.

30 - Nisan - 333 tarihinde Saltsırtlarında İngilizlerle yapılan son savaşta esirolarak Mısıra götürüldük. bir buçuk yıl esarette kaldıktan sonra mütareke neticesi Yurdumuza avdet 4 - 10 - 335 de Harbiye nezaretince terhis olundum. Konyaya geldim; fakat tayin zamanları geçtiği için resmî okullarda munhal bulunmadığından 10 - Kasım - 335 de Konyada yeni açılan Darulirfan hususi okuluna girdim 25 ayda, 27,5 lira ücretle iki yıl kadar öğretmen olarak bulundum. Bilahire Konya merkez Mahmudiye de açılan öğretmenliğe 600 kuruş maaşla nakil ve tayin olundum. Sonra Konya

Darul muallimin Tatbikatına 700 kuruş maaşla nakil ve tayin olundum. Bilahare Konya merkez selimiye, Ulurmak Burhandede, Sarı Yakup, Konya merkez Dere köyü okullarına Baş öğretmen, Hayır oğus, Karadığın öğretmenliğine Nakil ve tayin olundum.

27 - 10 - 938 tarihinde Konya merkez Şehit Sadık okuluna öğretmen olarak nakil ve tayin olundum. Elyevim 40 lira maaşla merkez okulda öğretmen olarak bulduğum, 1915 Mezûniyetimden bu güne kadar fasılasız vazifemi ifa eylemekte olduğum arz olunur.

Konyada evelce Halk sporları çok ileri gitmişti, Bilhassa Güreşler, her Hafta başında kışla civarında olan büyük meydanlıklarda, eski nümune Çiftliğinde Alâüddin tepesinde Halk toplanır, bir intizam dahilinde, serbes olarak seyir, eder ve bu vesile ile de gezinti yapar, Bol güneş ve temiz Hava alırdı.

Güreş yapacaklar önce Hükûmet ve Belediyeyi haberdar ederler, Dellallar çağırır, güreş yeri bildirilir; Halk da görmek ve seyir etmek için kendileri gittikleri gibi çocuklarını da götürürler bulunurdu. Bu güreşe iştirak için hertaftan (köylerden, diğer kasabalardan) gelenler bulunurdu. O gün öğle sonu başlayan güreş ikindi sonuna kadar devam eder, yağlı ve yağsız güreşler ya-

pılırdı.

Konyanın büyükleri: gerek memurlardan ve gerekse zenginlerden bu işe hız vermek için birtakım bahşişler verirdi.

Yine bir gün bir taraftan bir pehlivan geldi, yapılan güreşlerde birkaç pehlivani yendi, Bu vaziyetten gururlanan pehlivan (Konyada benim elime yapışacak yok) gibi mağruran bir takım sözler söyledi. Bu söz Halkın ve bilhassa Baş pehlivanlık mevkiini muhafaza eden kitlenin ağrına gitti, Derhal etrafta bulunan pehlivanlara haber gönderdiler kapı camisi etrafında çarıkçılık yapanların bildiklerinden bir pehlivan köyünde çiftçilik yapıyordu, geldi, yeni Kisbet (Kisvet) dikildi. Kışla civarında büyük meydanlık tensip edildi, öğleden sonra bütün şehir halkı oraya toplandı. Kazanana para vaitedenler, Koyun kuzu getirenler, Sırıklar ucuna bağlanmış ipekli kumaşlar meydan yerine getirildi. Herkeste bir heyecan; Mukaddime olmak üzere evelce bir kaç pehlivan gü-

reş yaptılar, sıra baş pehlivanlara geldi. Mağrur pehlivan: oria boylu bir adam kendisine göre bir kisbet geymiş meydana çıktı ve ellerini bacaklarına urarak şakırtı ile meydanı dolaştı ve bir gösteri yaptı.

Diğer pehlivanda orta boylu, kırmızı yanaklı, ağır ve sakindi. Oda meydana çıktı, yağlandılar, pehlivanlara mahsus merasimi yabttıktan sonra dolaşmaya başladılar,

Halk heyecanından titriyordu. Birinci tutuşmada herkes ne görsün? Mağrur pehlivanın ayakları yokarı, başı aşağı gelmiş, ayakları diğer pehlivanın ayakları yokarı, başı aşağı gelmiş, ayakları diğer pehlivanın iki eli arasında çırpınıyor, pesediyordu. Karşısından işaretolundu, insaflica yere bırakıldı Hertaraftan yaşa sedaları yükseldi. Yıkılan pehlivan yıkanın girişinde, sıkın bir vaziyette büyükleri selamlıyarak meydanı dolaşıp bahşişlerini aldılar.

Temenni ederizki bu gibi görenekler zamanımızda da devametsin.

Naciye Can

1320 Yılında Edirne'de doğdum. Aslen Konyalıyım.

1333 Yılında Konya Mahmut Şev-P. okulunu bitirdim ve 300 kuruş maaşla Kadınlı kazası Midhat P. kız mektebi öğretmenliğine tayin edilerek 1 - 12 - 1333 de vazifeye başladım,

Bundan sonra sıra ile Konya merkez Alemdar Mustafa P. , Şehit Asım B. , Şehit Muhtar B. kız mekteplerinde; Beyşehir Merkez kız mektebinde, Doğan B. nahiyesi kız ve 1927 de tedrisatın birleşmesiyle Doğan Bey muhtelit ve tekrar Beyşehir merkez Gazi P. okul-

ları öğretmenliklerinde çalıştım.

1928 Yılında Konya Erkek muallim mektebinde açılan kursa devam ve 1124 No. kanun gereğince imtihan vererek muallimlik ehliyetnamesi aldım.

1937 - 1938 Ders yılı kadrosunda Konya Merkez ulurmak okuluna, ertesi yılda Cumhuriyet ilkokuluna nakledildim. Halen bu okulda çalışmaktayım. Maaşım (40) liradır.

İki oğlum vardır. Büyüğü Doğan Can İstanbul Üniversitesi Tıp fakültesinde, küçüğü Kaya Can Edebiyat fakültesi Türkoloji kolunda tahsillerine devam etmektedirler.

Nami Çetinel

1308 de Çankırı'da doğmuştur. İlk ve orta tahsilini Çankırı'da yaptıktan sonra 1327 de Vefa lisesini bitirmiş ve 1331 de de Yüksek Öğretmen Okulu Matematik kolundan mezun olmuştur.

Bu suretle hayata atılan Nami Çetinel: (4) yıl Sivas Öğretmen okulu Matematik Öğretmenliği ve Müdür yardımcılığı, (3) yıl Kastamuni Öğretmen Okulu Matematik Öğretmenliği, [6) yıl Çankırı Orta Okul Matematik Öğretmenliği ve Müdür yardımcılığı, (4) yıl Çorum Orta Okul Müdürlüğü ve Matematik Öğretmenliği, (1) yıl Çankırı Orta Okul Müdür ve Matematik Öğretmenliğinde bulunmuş (15) yıldan beri de Konya Kız Öğretmen Okulu Müdürlüğünü uhtesinde bulundurmakta ve Matematik Öğretmenliğini yapmaktadır.

Öğretmenlik ve idarecilik hayatının on beş yıl gibi mühim bir kısmını kızlarımızın yetiştirilmesiyle geçirdiğimden Halkevimizin isteği yazıyı da onların Öğretim ve Eğitimine tahsis ediyorum.

Kızlarımıza tahsilin bütün derecele-

rini göstermek bir gaye olabilir. Fakat bu kadar ileri gitmek istemiyen veya ailevi durumları müsait olmıyan genç kızlarımıza herhangi bir mecliste kendini küçük düşürmeyecek ve cahil göstermeyecek kadar bir malumat vermeye mecburuz. Bunun için Orta tahsil; kızlarımızda hayati bir önemi haizdir. Sosyal hayat genç kızlardan Okulda Öğretilen şeyleri tamamen ister. Genç kız Orta tahsilin verdiği umumî bilgilere muhakkak sahip olmalıdır. Hiç kimsenin canını sıkmayacak şekilde fikirlerini açık ve vazih bir şekilde anlatmak ve yahut yazı ile meramını ifade etmek, İnkilâp tarihimizi bilmek, yurdumuzu tanımak Otomobil, Telefon, Tayyare, ve sairinin neden ibaret olduğunu ve nasıl işlediğini anlamak, Anı vak'alarda Doktor gelinceye kadar yapılması lâzım gelen sihhî tedbirleri öğrenmek, Çocuk bakımını ve aile bilgisini öğrenip tatbik etmek Evişleri ve Dikiş - nakış işlerini öğrenmek üzere Orta tahsilden sonra Enstitülere veya akşam san'at Okullarına devamları Kızlarımızın atıyen kuracakları yuvaların yaşayabilmesi için en önemli ve hayati meselelerdir.

Necati Atalay

Akçeşme İlkokulu Başöğretmeni Necati Atalay, 1888 yılında Konyanın Piresat Kabasakal mahallesinde doğmuş. İlk tahsilini bitirdikten sonra Arabca Farsça hususi dersler almış ve Konya öğretmen okulunu 1912 yılında bitirmiş. 15 Kasım 1612 tarihinde Konya Merkezinde (Feyzihüriyet) adlı okulda Başöğretmen olarak işe başlamış, iki yıl sonra Konya öğretmenokulu tatbikat kısmı Başöğretmenliğine naklonulmuş 1915 yılında genç arkadaşlarını bir araya toplayarak (Türkocağı) kurmuş ve arkadaşlarıyla birlikte (Ocak) adlı bir mecmua çıkarmışlar bu mecmua da halkıyyata ait yazılar yazmış ve (Özdil) i neşre başlamış ve bu günkü özdilimizin çığırını o gün açmıştır. Tatbikak okulundan sonra öksüz yurtları müdür muavinliklerinde ve müdürlüklerinde bulunmuş ve daha sonra İlköğretim müfettişi olmuş o zaman millieğitim müdürü bulunan Celi ve Nacifikret beylerle birlikte (Yenifikir) adlı çıkardığımız mecmuada da yine (Özdili) yaymıştır. Bu sırada memleket aydınlarına düşen inkılâp işçilerinin en ileri hizmet görenlerden biri ve birincisi olmuştur. (Atatürk) ün açtığı nurlu yollarda icinden gelen bir aşk ve imanla inkılâbın bütün safahatında vazife almış ve aldığı vazifeleri de alın aklıyla ve müsbet başarılarla neticelendirmiştir. Bundan sonra

Kütahya yatı okulu müdürlüğünde ve Konya merkezindeki muhtelif okullar başöğretmenliklerinde bulunmuş ve 1947 - 1948 ders yılı içinde (36) ıncı yılını Akçeşme okulu başöğretmenliğinde yapmakta genç ve asıl duygularını bu günün yavrularına da aynı iman ve hararetle aşlamakta devam etmektedir.

Bundan tam otuzüç yıl önce idi..

Türklük ve mefkure uğrunda birleşmiş aydın arkadaşlarla bir araya geldik. O zaman için milliyet uğrunda açılmış bir bayrak olan (Türkocağı) çatısı altına girmek istiyorduk. Bir hayli toplantılardan sonra (Ocağı) teşkile muvaffak olduk. Aman allahım; o günkü imanlı sevinci ömrümde hiç bir şeyde görmedim. Gençlik kudretiyle, mefkure nuruyla derhal faaliyete geçtik. Sık' sık içtimalar yapıyor, fikirler teati ediyorduk. Ocaklılar, heyecan ve iman dolu bir sürü Konya gençleri idi. Artık asıl ve necip milletimize içten kaynaıyıp gelen, sonsuz bir enerji ve büyük bir saygı ile çalışmağa hız verdik, Gönümüz, taşımakta olduğu temiz gayenin halkta da tahakkuku için nurlu ve şuurulu ceht ve gayretle doluyordu. Müteşebbis arkadaşların himmetleri ile hemen bir mecmuanın neşrini sağladık, adını da (Ocak) olarak koyduk. Artık neşir vasıtamız meydana çıkmıştı. Millî mahallî terbiyevî yazılarla ve genç ya-

zıcılarla çok geçmeden kendimizi ve ocağımızı tanıtmaya muvaffak olduk. Herkes bizi taktir ve tebrik ediyordu. Esasen tarihî kaynaklarıyla, millî abideleriyle mahallî ve ahlâkî gelenek ve görenekleriyle (Konya) mız bize her yönden çalışma konularını kolayca sunuveriyordu. Mevlâna ülkesi, folklör ve kültür sahası olan Konyamız, mecmuamızın her sayısında sahyfeler dolusu irfan alanına çıkıyordu. Artık düşünce, çalışma ve mefköremizi yurddaşlarımıza günü gününe aksettirebiliyorduk. Neş'e ve iman hazırla her gün daha ileri bir hamleye muvaffak olunuyordu. Burada harareti çalışmalarıyla, ince ve parlak üslubıyla bir çok emek mahsulü makaleler yazan merhum muallim İsmail Zühtü'yü rahmetle anmayı vicdanî bir borç bilirim. Bu arkadaş o günkü mefkürelî gençlik kömesi içinde mühim bir yer almıştı...

Öğrencilerimle Türklük üzerinde yaptığım konuşmalar sırasında iken bir (Ergenekon) bayramı yapmak aşkı benliğimi sarmıştı. Artık bu düşüncemin tatbik mevkiine getirilmesi zamanı gelmişti. İdare heyeti arkadaşlarımla bir toplantı yaparak fikir ve duygularımı söyledim. Büyük bir alâka ile muhterem arkadaşlarım bana katıldılar. Hummalı ve coşkun çalışmalar neticesi olarak programı hazırladık.

(Konya Alaeddin) tepesinde ergenekon bayramı yapılacaktı. Eski ata giyimlerimiz, bulduruldu, Atlar, kargılar

kalkanlar, pehlivanlar meydan alacaktı. İlanlar yapıldı, programlar dağıtıldı memleket büyük bir sevinçle bayram arefesi yaşıyordu. Bu hareketimiz halkça coşkun ve samimi alakalarla alkışlanıyordu..

Bayram günü Alaeddin tepesi ana, baba gününe dönmüştü. Erkek, kadın, çocuk, çocuk mektepliler, hükümet erkânı ve memurlar azım bir yer almıştı.

(Ergenekon) un mahiyet ve haki-kati üzerinde bir nutuk verildi. alkışlar kubbeyi çınlatmıştı. Müteakiben, şiirler, destanlar, menkıbeler okundu. Tepe tamamen hareket halinde idi.

Beri yandan atlar koşturuluyor, mızraklar kargılar yükseliyor, cirit, kalkan pehlivan oyunları halk tarafından hayranlıkla seyrediliyordu. Davul zurna sesleri, millî ve mahallî oyunlar neş'elerimizi göklere, atalarımızın ruhlarına ulaştırıyordu..

Bütün varlık ve benliğiyle sevinmesini, bayram yapmasını bilen halkımızın neş'esine payan yoktu...

Konyalılar güzel bir bayram yapmışlardı ocaklıları alkış tofanına tutmuşlardı. O gün bu gün bu geçmiş tarihî bayramın tatlı akisleriyle elan derin bir haz duymakdayım.

(Ben bir türküm dinim, cinsim uludur; (sinem, özüm, ateş ile doludur.)

Merhum millî şairimiz Mahmet Emin Beyin şu kıymettar sözleriyle yazılarıma son veririm.

Osman Nuri Oral

İlk ve orta tahsilini Geliboluda bitirdikten sonra İzmir idadisindden diploma almış ve 1326 tarihinde İstanbul muallim mektebini bitirdikten sonra 1000 krş. maaşla Yanya Darülmualimin müdürlüğüne tayin edilmiş 7 - Eylül - 1327 tarihinde (1200 krş) maaşla Berut Darülmualiminin müdürlüğüne.

15 - Teşrinievvel - 1333 de (1700 krş. maaşla) terfian Halep muallim mektebi müdürlüğüne.

18 - Teşrinievvel - 1335 de (1700 krş. maaşla) Konya Erkek muallim mektebi müdürlüğüne.

15 - Ağustos - 1336 da (2000 krş. maaşla) terfian İsparta Maarif müdürlüğüne.

4 - Ağustos - 1337 de (2750 krş. maaşla Sivas Maarif Müdürlüğüne.

15 - İkinciteşrin - 1339 da 4000 krş.

maaşla) İstanbul sanayi mektebi müdürlüğüne.

5 - İkinciteşrin 1340 da (4000 krş. maaşla) Afyon karahisar Maarif Müdürlüğüne.

17 - Ağustos 1341 de (5000 krş. maaşla) Konya Maarif Müdürlüğüne.

25 - Eylül - 1926 da (7500 krş. maaşla Elazığ Maarif Eminliğine.

1 - Şubat - 1928 de (ayni maaşla) Kastamonu Maarifeminliğine.

1 - Birinciteşrin - 1929 da (ayni maaşla) İstanbul Erkek muallim mektebi Pedagoji öğretmenliğine.

10 - Eylül - 1931 de Konya Kızmuallim mektebi pedagoji öğretmenliğine tayin edilmiş on yedi senedenberi bu okul öğretmenliğindedir. Bugün (maaşı (125 liradır). Hizmet müddeti 38 senedir.

İvriz Köy Enstitüsünde neler görmüştüm ?

Köy Enstitüleri şehir ve kasabalardan uzak tabiatın güzellikleri içinde; Türk gençliğinin ruhi, bedeni ve estetik kabiliyetlerini yetiştirerek; onları faal ve messut birer vatandaş olarak yetiştirmeyi gaye bilen okullardır.

Bu enstitüler hayati temsileden okullar olması itibariyle; büyük cemiyet gibi kız ve erkek her iki cinsin birleşmesinden meydana gelmiş olmak zuretindedir. Binâanaleyh buradaki kız ve erkek çocuklar bir birlerini tanımak ve yek diğeriyle arkadaş olarak yaşamak ve öyle kalmak zorundadırlar.

İşte İvriz köy enstitüsünde de durum bunun aynıdır; çünkü bir deffa okul hayatın bütün ihtiyaçların cevap verecek mahiyette olduğu gibi orada tamamen demokrat bir hayat da vardır; öğretmen ve öğrenciler bütün samimiyetleriyle okulun işlerini yapan, işi seven ve neşe ile çalışan bahtiyar insanlardır. Okulun bütün işleri tamamen öğrenciler tarafından yapılmaktadır.

Enstitü çocuklara çalışmanın zevkini ve hemde bırakırca çalışmanın ruhunu öğrencilere o derece aşılamıştı ki bir çocuğun guruptan hariç kalarak yaşamasına ve kalmasına imkân yoktur. Binalar, bağlar, bahçeler atölye ve laboratuvarlar, hayvan ve ağaç yetiştirme ve onların cinslerinin ıslahı spor sahaları, çiçek bahçeleri ve havuzlar hep öğrenciler tarafından yapılmış ve yapılmaktadır.

bu enstitüde çocuklar yalan söylemeye ve riyakarlık yapmada mecbur değildir; çünkü öğrencilere bütün fikir, kanaat ve şikayetlerini açıkca ve serbest olarak söylemek imkânı verilmiştir. Burada her çocuk olduğu gibi görülmektedir. Açık kalbli, samimî ve dürüsttür okulda tamamen bir aile hayat ve samimiyeti var; her grup öğretmenleri etrafında toplanarak birlikte okulun işlerini görmekte ve boş zamanlarını müzik, oyun okuma vesaire gibi nezih ve faydalı eğlencelerle geçirmektedirler. Okulda öğretmenlerle öğrenciler arasında okadar derin bir samimiyet ve boğluluk vardır ki, bu hayata imrenmemek doğrusu elden gelmiyor.

Okulun gayesi çocukları karakterli yapmak, onları büyük cemiyet hayatında ve mesleklerinde iş yapan, yardım seven ve vazifesini bilen vatandaşlar olarak yetiştirmektir bu enstitüde birde sınıf efkârı umumiyesi vardır. Bu efkârı umumiye daimi bir kontrol vazifesini görüyor burada çocuklar şahsi menfaatlerini devlet menfaatine feda etmeye öğreniyor.

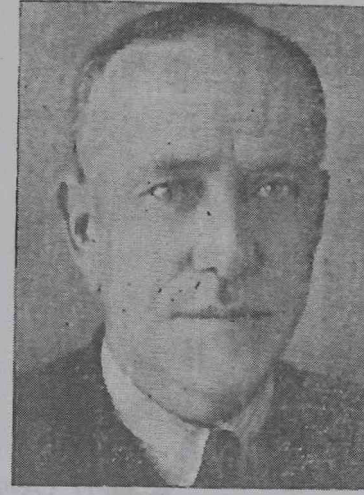
Öğretmenler bir öğrenci kadar genç ruhlu insanlardır. Çocukların her türlü oyun ve faaliyetlerine iştirak ediyor. Guruplar arasında hiç bir kıskançlık ve geçimsizlik görülmemektedir. Çünkü gurup başkanları olan öğretmenler arasında gençlere imtisal numunesi olacak

bir samlıyet ve arkadaşlık duygusu var. İşte İvriz köy enstitüsü hayatın bütün bu meselelerini halletmiş görülmektedir. Okulda bütün sosyal faaliyet ve eğlencelere yer verilmiş olduğu gibi burada herkes herkez için çalışmakta ve yaşamakta zaten eğitimin amacı gençleri kendi kendilerine idareyi muktedir bir hale getirmektir.

İşte İvriz köy enstitüsünde gençleri kendi kendilerine idareye alıştırmak, on-

ları öğrenci teşekküllerini intihapta serbest bırakmak, herkese ve her gruba münavebe ile sorumlu vazifeler vererek onlara itimat etmiştir. İşte köyle samimî ve temiz muhit içinde gençlere gösterilen itimat onları millet ve memleket için iyi vatandaş olarak yetişmelerini mümkün kılacaktır.

Hulûsa bu enstitüde çalışan öğretmen ve öğrencileri bu samimî ve başarılı hizmetlerinden dolayı candan tebrik etmeyi bir vazife biliriz.

O. Lutfi Aytac

İstanbul orta muallim mektebinden 10 - Temmuz 1326 da mezun oldum. Marmaradan itibaren beş deniz geçerek Bombay yoluyla 30 günde Basraya varıp açılacak muallim mektebinin T. Coğrafya muallimi ve md muavini olarak işe başladım. İki sene kadar kaldıktan sonra iklimin pek sıcak ve ratıp olması hasebiyle Şam iline bağlı Hama marif müfettişliğine, Kudüs, Adana Ankara muallim mekteplerinde muallim ve müdür muavini olarak bulundum. Silifke

Diyarbakır erkek ve kız muallim mekteplerin de muallim ve müdür olarak bulunduktan sonra 1932 Eylülünden beride Konya Kız öğretmen okulu Coğrafya öğretmeni bulunmaktayım.

38 Yıldan beri pek sevdiğim mesleğimde sebat ederek büyük bir hazla milletin evlatlarını yetiştirmekle kuvaçduymaktayım. Hayatımda en fazla sevdiğim bir şey varsa oda oknmak ve okutmaktır.

Sabri Özgen

Orta Asyadan gelen Türklerin geçit yeri olup birçok kabilelerine kucağını açan ve birçok Türk Hakanlarına da başşehirlik görevini yapan bugün de Türk abideleri ve mimarisile süslenmiş Van gölünün kuzeyinde ve göl kenarında bağ ve bahçelerle meşhur ve hâlâ öztürlüğüyle ün almış bir kasaba olan AHLAT ta 1309 tarihinde doğdum.

Ahlât iptidai ve rüştiyesinde tahsilimi bitirdikten sonra dört senelik muallim mektebinde tahsil görerek 1332 yılında Mardin Vilâyetinin Cizre İlcesi muallimliğine, Urfa Vilâyetinin Viranşehir Kazasında, Siverek Vilâyetinin (o zaman vilâyetti.) Bucak Nahiyesinde, gene Sivereğin idadi mektebinin iptidai kısmında, Konya'nın Beyşehir Kazasının Doğanbey Nahiyesinde, Akşehir Kazasının Bermende ve Karabulut Köylerinde, Konyanın Sille Merkez Bucağı ile Kirligiret köyünde en son olarak da Konya Merkezindeki İsmetpaşa Okulunda öğretmen bulunmaktayım.

Ahlât Orarto ve Halkı Türkleri tarafından kurulmuş bir Türk şehridir.

İran Selçuklu İmparatorluğu zamanında Van gölü havalisindeki memleketlerin merkezi, Ahlat Şahlığı idi. Selçuklulardan Süleyman Karakoyun, Akkoyunlulardan Emirali, İskender ve Hülagunun zamanına tesadüf eden Hasan Padişahın Ahlatta (sidke) yani para bastırdıkları ve bugünkü Ahlatın Tahtı

Süleyman mahallesindeki (darphane) enkazından ve tarihi kıyımlardan anlaşılmaktadır.

Bilâhare Orta Asyadan çıkan Kayhan kabilelerinin Ahlata geldikleri, bunlar arasından bir kısmının Erzurum yaylasını dolaşarak Eskişehir civarında yerleşip dünyanın en büyük İmparatorluğunu meydana getirdikleri tarihi hakikatlerdendir.

Bu gün de gözümüzü kamaştıran Alâeddin tepesindeki caminin içindeki tarihi ve sanat bakımından eşine az rastlanan mevcut kabartma mimberin yapıcısının (Ahlath) olduğunun Konya (İllüstrasyonun) dan anladığımıza göre, bu hâl Ahlattaki Türk, soy ve boylar ile Konyadaki Selçukluların arasındaki münasebetlerin samimiyet ve dostluğuna birer delil sayılmakla beraber, Ahlatta mevcut kümbetlerin ekserisinin alt kaidesinden ortasındaki kuşağa kadar geniş ve ondan yukarısı da dar ve kısadır ve etraflarında kûfi yazılar ile Kurandan alınmış parçalar yazılı olduğundan bugün Konyada mevcut kümbetlerle Ahlattaki kümbetlerin mimarî tarzları arasında da bir benzerlik olduğunu görmekteyiz. Demek oluyor ki her iki memleket sakinlerini birbirine bağlayan adet ve ananevî ruh benzerliği, ikisinde aynı Türk soylarının torunları olduklarına şüphe edilebilir mi?

Süleyman Gülsün

Konyanın Topraklık semtinde kâin « kerim dede mektep » mahallesinde « 1303 » tarihinde doğmuştur. İlk tahsilini 1) « Mecidiye » okulunda ikmâl etmiştir. « 1325 » yılına kadar arapça ve acemce dersleri okumuştur. « 1325 » yılı içinde Konya darül mualliminine girmiştir. 1327 - 1328 yılında mezun olmuştur.

İlk öğretmenlik yaptığı ve vazifeye başladığı mahal ve tarih 11 - 11 1328 de 2) « İnevi » ne bağlı celep köyüne tâyin edilmiştir. 19 ağustos 1330 yılında birinci cihan savaşına iştirak etmiştir. Ve ihtiyat zabıt okulunda ikmal eylemiştir. Askerliğini kara deniz boğazı mevki müstahkeminde sahil ağır topçu takım kumandanlığında ve Erenköyü « müstakil tayyare topçu » takım kumandanlığında « 4 » yıl vazifesini hüsnü ifa eylemiştir.

Terhisten sonra 3) (sait ili) kazası inevi nahiyesi muallimliğine tayin edilmiştir. 1 - 10 - 1337 de millî mücadele savaşına (teğmen) rütbesiyle iştirak eylemiş ve vazifeyi vataniyesini hüsnü ifadan sonra 27 - 2 - 1339 da terhis edilmiştir.

5 - 3 - 1330 tarihinde Konya « A-

- 1) Halen « Akçeşme », okulu.
- 2) Halen « Cihanbeğli », kazası.
- 3) Halen « Kadınhanı », kazası.

kif Paşa okulunu öğretmenliğine tâyin ve terfian 15 - 9 - 1340 yılından bu ane değin tam 23 yıl Konyada « Alem-dar Mustafa paşa, Hakimiyeti milliye, Şehit sadık, Akçeşme, Anafartalar » baş öğretmenliklerinde bulunmuştur. Halen anafartalar okulunda öğretmen bulunmakta ve vazifesini yerinde yapmaktadır.

1 - 10 - 1337 tarihinde milli mücadeleye iştirak ederek kadınhanı askerlik şubesi inzibat ve iase zabıtlığına tâyin edilmiştir. Şube reisi bir binbaşı ve muâmelat memuruda bir yüzbaşı idi (Her ikisi de vefat ettiler) Bu zatler gece gündüz beraber yerler, içerler, konuşurlar yanlarına bir vazife icabatı dahi girecek olsam derhai mevzu değişir, Sırlarını kimseyi vakıf etmemek isterlerdi, Buna imkân var mı? Meselâ: Şubeye kazâ kaymakamlığı tarafından (150) asker gelir. Teslim alırım. Bir gün sonra bir yoklama yaparım ancak (80) kişi kalmıştır. Nöbetçilere sorarım efendim binbaşı bey izin verdi derler. Şube efradıda hep binbaşının ve yüzbaşının adamlarıdır. Sonra sonra anladımki bu efradın zenginleri binbaşı ve yüzbaşı tarafından sağlırlar sütlü olanları muvakkaten geri köylerine gider fakir olanlar da cepheye giderler. Bir bahar günü binbaş ve yüzbaşı beraber üçümüz şöyle bir kır gezintisine çıktık. İkisi ko-

nuşuyorlar, vaziyet çok fena, ne vura-
bilirsek yanımıza kâr dediler. Bu vazı-
yet beni düşündürdü. Ledelicap bir ne-
fer şubeden kaçarsa bay binbaşı âdetâ
beni mes'ul bir vaziyete sokar derecede
nasıl kaçmış, ne vakit kaçmış. neden
kaçmış, sizin niçin haberiniz olmadı gi-
bi... Demek ki günün birinde bu sütleri
sağılıp saldırıverilen neferlerden daha
fazla ben mes'ul olacağımı anladım.
Çünkü imza karşılığı ben teslim alıyordum.
Beş en otuz gün sonra geri gelen
bu neferleri niçin izinsiz kaçtınız diye
(Orman kanununa) havale edince bin-
başından izin kağıdı olduğunu gösterdi-
ler ve böylece beş on zarfında kırk elli
belkide altmış kadar izin kağıdı topladım.
Tabii bu vaziyeti binbaşı haber aldı.
Ve izin kağıtlarını ısrarla benden
istedi ise de imha ettim dedim ve ver-
medim. Bu izin kağıtlarının hemen yarı-

dan fazlasını o tarihlerde kadınhanında
kaymakam bulunan (Halen Vali) çok
muhterem çalışan bay Bekir Sami Ba-
ran'a verdim. Hemen o sıralarda da
Konyada kalem reisi bulunan muhterem
Miralay Bay Şakir Kadınhanına geldiler
ve şubeye misafir oldular oldular amma
şube erkanında dumansız barut gibi ya-
nıyorlar idi. Yalnız binbaşı ve yüzbaşı
beyler isticvap edilerek İsparta da bu-
lunan istiklâl mahkemesine sevk edildi-
ler. Mahkeme neticesi yüzbaşı üç sene-
ye ve binbaşıda altı ay hapse mahkum
edilerek her ikisi de silki askeriden
tart edilmişlerdir ve şu suretle vazifele-
rinin suistimallerinden dolayı cezalarını
buldular: Vazifemi ciddiyetle yapmakta
duyduğum vicdan hazlerimi şu çağımda
dahi yaşamaktayım şu naçiz hatıramın
neşri sairlerine ibret olursa ne mutlu
bana,

Şerif Turhanalp

Akçeşme İlkokulu öğretmeni Şerif
Turhanalp 1891 yılında Şamda doğdum.
İlk, orta okullarını bitirmiş ve öğretmen
okulunu 1912 yılında bitirmiş 17 Ekim
1912 tarihinde Şam Meşrutiyet okulu baş
öğretmenliği ile işe başladım 1914 yılın-
da Şam ihtiyat subay okuluna sevke-

dildim. Ve Seferberlik sonuna kadar or-
duda hizmet ettim.

Bundan sonra Konyaya geldim 22
Eylül 1925 yılında Konya Akçeşme oku-
lu öğretmenliğiyle işe başladım. Halen
bu okulda öğretmenlik yapmaktayım.

Şevket Koral

Şevket Koral 1313 de İbradı da doğmuştur. Babası Hasan Tahsin efendi. Bursa öğretmen okulu son sınıfından tasdiknamelidir.

Memuriyet ve Meslek Hayatı

				Maaş ; Kr.
Seydişehir mustantık muavinliğine	1 Nisan	334	150	
" " " ayrılış	22 Eylül	339	450	
Ereğli, Ayrancı, Divle öğretmenliğine	1 Ekim	923	700	
" " " " ayrılış	1 Mart	926	800	
Cihanbeyli İnsuyu öğretmenliğine	15 Eylül	926	1500	
" " " " ayrılış	16 Eylül	926	1500	
" " " " ayrılış	1 Ekim	927	1500	
" Helekânlı Başöğretmenliğine	1 Ekim	927	1500	
" " " " ayrılış	1 Ekim	931	1500	
Beyşehir Kireli Başöğretmenliğine	1 Ekim	931	1725	
" " " " ayrılış			2000	
" " " " ayrılış	6 - XII	- 936	2000	
Seydişehir Akçalar Başöğretmenliğine	15 - XII	- 936	2000	
" " " " ayrılış	21 - IX	- 941	2000	
Konya Dere Öğretmenliğine	30 - IX	- 941	2000	
" " " " ayrılış		942	2500	
" " " " ayrılış		944	3000	
" " " " ayrılış	1 Haziran	947	3500	

Birinci cihan savaşının en heyecanlı zamanında, askere sevk olunmak üzere Bursa öğretmen okulu son sınıfından tasdikname verilmek suretiyle ayrıldığım dakikadan itibaren öğretmenliğin verdiği, şevk ve hevesle yanarken, bazı sebepler ve sayıklar dolayısıyla çok sevdiğim bu mesleke 1923 de Ayrancı bucağına bağlı Divle köyüne tâyin edilerek vazifeye başlamak üzere gittim. Gençli-

ğimin en ateşli, meslekin verdiği heyecan dolu kafamla hiç bilmediğim köylüler tarafından karşılandım.

Köy odası dolup, boşalıyor, "Hoş geldin genç muallim", sözleriyle taltif ediliyor, benden evvelki öğretmenlerinin yaşlı sakallı ve sarıklı olması yüzünden olmalıki herkes beni hayretle süzüyordu. Muhtar bana bu yaşta nasıl muallim olduğumu sordu. Bende onları iknâ ede-

cek sözlerle kendimi tanıttırdıktan sonra "Allah ömür versin genç muallim", dedikten sonra okulun anahtar ve eşyalarını teslim etti.

Birgün sonra okul binasının geç vakte kadar temizlik, tertip ve tanzimi ile meşgul olduktan sonra okulun açıldığı ve kaydın başladığı duyurulduktan sonra derse başladım.

İlk günü beş sınıftan ibaret olan bu binaya tam yüzbeş öğrenci gelmişti. Sanki yıllarca öğretmenlik yapmış gibi sınıflara ayırdıktan sonra haftalık ders programını hazırladım. Eldeki müfredat programı gereğince ilerliyordum. Muhtar ve azalarla, ileri gelen halk, benden önceki arz edilen öğretmenlerle mukayese etmek kastiyle olsa gerekki, beni takip ediyor, sık sık okula gelip gidiyorlardı.

Bu durum karşısında bende meşleğe karşı heyecan fazlalaşıyor, gece ve gündüz çalışmama hız veriyordum. Hiç unutmam; yine bir gün muhtarla, ileri gelenler Muallim efendi, şu kâğıtlar, şu resimler, şu oyuncaklar, şu fırıldakları ne yapacaksınız? Çocuklarımızın söylediği türküler, bahçedeki zıplamalar ayıp günah değil mi, diye soruyorlardı. Ben de bunların sorularına gülümseyerek anluyacakları bir lisanla cevaplandırdıktan sonra gün geçtikçe bunların faydalarını çocuklarımızda göreceksiniz diyerek çocukları gösteriyor ve onlara iyi bir intiba yaratmaya çalışıyordum. Günler, aylar geçiyor, çalışma genişliyor, birinci sınıfa giren çocuklar okuyup, yazmayı biliyor, devam muntazam. Okulun her eksiği söylemekle alınıyor, şu hal karşısında bende heves ve heyecan fazlalaşıyor, okuldan çıkmak istemiyordum.

Halk köylerine gelen genç öğretmenin gösterdiği bu varlığı hayretle karşılıyor, benden önceki öğretmenlerin hiç çalışmadıklarına inanıyor ve bana karşı sevgi ve saygılarını bir kat daha artırdıklarını gördükçe çıldıracak derecede seviniyordum. Kendi kendime "ne tatlı meslekmiş", diye söyleniyordum.

Halen Manisa ilk öğretim müfettişi bulunan Bay Mehmet Celâl ani olarak geldi. Tam manâsıyla iki gün teftişten sonra gittiğinin onbeşinci günü verdiği rapor üzerine taktirname ile ve bulduğum dört sene içerisinde de iki defa olmakla beraber üç taktirname ile taltif edildikten başka bölgesi olan yerlerde de numune olarak gösterildim.

Diğer yerlerdeki çalışmalarımı yazacak olursam sahifeler dolduracağı cihetle sarfınazar eder ve şu durumu yazmaktan maksadım çalıştığımı ve taktirname aldığımı söylemek değildir, yalnız yeni mesleke girmiş bir öğretmenin bu meslekte neler yapmış ve halkla nasıl kaynaşmış olduğunu, öğretmen isterse daha neler yapabileceğini belirtmektir.

Öğretmen yer değiştirdikçe ondada değişiklik oluyor, her vardığı muhitte o yerin haline göre vuziyetler almak zorunda kalıyor Yeni vardığı yerde, yeni okul yeni arkadaş, yeni çocuk ve yeni halk ona ayrı, ayrı bir zevk, ayrı, ayrı manzaralar yaratıyor, onlara karşı yapacağı işleri hazırlamak için günlerce oyalanıyor türlü, türlü vasıtalarla baş vuruyor.

Öğretmen hazırladığı ve hazırlıyacağı plânları tatbik ettiği zaman muvaffak olursa o anda ondan bahtiyar kimse olmuyor, yarattığı varlıklar ona taze hayat saadet bahşediyor. Kendisinden mesut kimse olmadığını biliyor demekle sözlerine son veririm.

Şevket Özgören

Şevket Özgören 1308 yılında İstanbul'da doğmuş, babasının adı İsmaildir. İstanbul Sanayi mektebinden mezun olduktan sonra 11 - Haziran - 1331 tarihinde ilk vazife ile Merzifon İdadisine tayin olunmuş ve 1340 senesinde Bolu Kız sanayi mektebinin resim muallimliği yapmıştır. 1341 yılında Kayseri

Muallim mektebinde resim hocalığında bulunmuştur. Buradan ise 1931 yılında ayrılmış ve Konya Orta okuluna resim öğretmeni tayin olunmuştur. Burada resim muallimliği yaparken 1937 yılına kadar da mektebin Müdür muavinliğini yapmıştır. El'an adı geçen mektebin resim muallimi bulunmaktadır.

Şevki Tortoş

1892 senesinde Üsküp'de doğdum. İlk öğrenimimi (Mektebi Edebi) hususî ilk okulunda ve orta öğrenimimi yedi senelik Üsküp İdadisi, sinde yaptım. Küçük yaşlarımda babamı ve annemi kaybettim. İstanbul Dardülfünun Riyaziye şubesinde 1915 mezun oldum. 27 - Eylül - 1915 de 800 kuruş maaşla Ankara Erkek Öğretmen okulu matematik

öğretmenliğiyle meslek hayatına girdim. Bu vazifede (5) sene kaldım. 1400 kuruş maaşla 18 - Ekim - 1920 de Konya Lisesinde vazifeme başladım. 28 senedir bu kültür müessesesinde aramız hizmet etmekteyim. Halen maaşım 90 liradır. İki kız, biri erkek üç çocuğum vardır.

Konya'da «1307» yılında doğmuş ilk tahsilini ikmal etmiş altı sene medrese tahsili yaptıktan sonra «327,, yılında öğretmen okuluna kayıt ve diploma almış «331,, yılında öğretmenliğe başlamış. Konya merkezinde sıra ile Mustafa Cenip bey, Darüleytam, iş ocağı, Sanayi okulu, Sadırlar, Dumlupınar, Topraklık okullarında fasılasız bir surette «32,, yıl öğretmenlikte ve baş öğretmenliklerinde çalışmış, halen Akçeşme ekulunda görev vermekte ve «33,, üncü yılını işlemekte bulunduğu ve bir çok öğrenci yetiştirdiği, yetiştirilen öğrenciler arasında yüksek tahsil ve memuriyette bulunanları da olduğu...

Sahası milyonlarca dönümü bulan Konya ovasının en önemli dertlerinden biri de su derdidir. Yurdumuzun bir kısmında susuzluktan verimsiz bir hale geldiği; gazete sütunlarını, milletin haklı şikâyetini açık bir şekilde ifâde etmektedir.

Susuzluk derdi mustahsil ve müstehliki aynı şekilde ilgilendirir. Konya toprağı kendi ağırlığının dört misli suya ih-

tiyacı vardır. Susuzluk mustahsilin emeğini yerde bırakır, malından bizar eder. Fakir yoksul bir hale düşürür. Yokluk, verimsizlik, itimatsızlığa, toprağa bakımsızlığa sebep olur. Senelerce babadan kalma mallar harap olur, ağaçlar kurur, Topraklar çöl halini alır.

Susuzluk derdi Konya'nın eski derdidir. Medeniyet âlemi susuz çölleri cennet yaparken buğday ambarı olan bu şehrin susuz kalması af edilmez iktisadî ve zirai bir hatadır.

Konya ovasının 1/10 kısmını sulayan Beyşehir kanalının bir kolunu meram deresine dökülürse zirai ve iktisadî hayat birdenbire şeklini değiştirir. Milyonlarca nüfusu besleyecek bir kudret kazanır. Ana kanal açılır meram deresine dökülerek su, mevcut ırmakların cüz'i bir masrafla her tarafın sulanmasına sebep olur. Bu işi yapacak elemanların, uzmanların biran evvel teşebbüse geçmelerini dilerim. Su derdi halledilirse insanlar göğe bakmaz, derenin hayat getiren şırlıtısına bağlanır...

Tahir Gürdoğ

Komitelerin Mart ayı içinde çalışmaları

Dil ve Edebiyat :

İlk ve Orta okullarda 30 yıldanberi hizmet etmiş ve elyevm mezkûr okullarda faaliyet yapmakta olan öğretmenlerin jübilesi yapılmıştır. Jübile, pek kalabalık bir halk kütlesi önünde Halkevi Başkanının bir söyleviyle açılmıştır.

Ondan sonra müteaddit hatipler söz almış bazıları, öğretmeni öven şiirleri okumuş, bazıları da öğretmenlik meslekinin yüceliğinden ve topluluktaki faydalarından bahsetmişlerdir.

Jübile pek samimî bir hava içinde saatlerce devam etmiş ve müzik sanatkarlarının çaldıkları yerli havalar dinleyiciler üzerinde pek derin intibalar bırakmıştır. Ve ev Mart ayı dergi yayının jübilesini yaptığı bu öğretmenlere sunmaktadır.

Güzel Sanatlar :

Çanakkale zaferinin yıl dönümü münasebetiyle müzikli bir anma töreni yapılmıştır. Bu törende büyük rütbeli bir subay tarafından gayet faydalı bir konuşma yapılmış ve Türklerin kahramanlıkları büyük ölçüde misallerle izah olunmuştur.

Ayrıca her Pazar günü devam etmekte olan millî havalardan mürekkep saz konserleri ve aralarında 15 dakikalık çeşitli konuşma faaliyetleride büyük bir canlılık içinde takip olunmaktadır.

Kütüphane ve Yayın :

Ferit Uğur'na ölüm yılının dönümü münasebetiyle bir anma töreni yapılmıştır. Halkevi Başkanıyla Kütüphane ve Yayın komitesi Başkanı tarafından merhumun hayatı ve eserleri hakkında faydalı konuşmalar yapılmış ve müteaddit hatıralar nakledilmiştir.

